

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendő az előfizetési díjak nyitlerték és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadhatnák:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukas M., Oppelik A. - Általános Tudósító- hirdetési osztálya Budapest.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyitlerté petitsora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye

Megyei tanítógyűlés.

A »Zalavármegyei Általános Tanítótestület« évi rendes közgyűlését f. hó 2. és 3-án tartotta meg a Zalavölgyének egy csinos, vendégszerető városában Zala-Szent-Gróton, melyen a testület tagjai nagy számban vettek részt.

Július 2-án délután 6 órakor volt az előértekezlet, melyben a másnapi közgyűlésnek nagyobb megvitatást igénylő tárgyiban állapították meg a javaslatokat; utána pedig este 8 órakor ismerkedési estély tartott a nagyvendéglő casinói helyiségében.

Július 3-án reggel fél 9 órakor »Veni Sancte« volt a plebiána templomban. Mise után a nagyvendéglő nagytermében folyt le a gyűlés, amelyen megjelent dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, Eitner Zsigmond, a kerület országgyűlési képviselője, Malatinszky Lajos járási főszolgabíró, az állami gondnokság Botfy Péter elnökkel, továbbá Zala-Szent-Gróth község előjárósága Horváth Imre bíróval és az ottani értelmiség több tekintélyes tagja.

A mindvégig magas színvonalon mozgó gyűlést Szalay Sándor tantestületi elnök filozofiai mélységű gyönyörű beszéddel nyitotta meg; többször lelkes eljenzéssel felbeszázott beszédében kifejtette azokat a magas eszmei szempontokat, amiket a tanítóknak úgy az emberiség, mint a hazai kultúra művelésében szem előtt tartania kell.

A kitörő eljenzéssel fogadott elnöki

megnyitó után dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő a nála megszokott ékeesszólással a következő lelkes beszéddel üdvözölte a vármegye különböző részéből egybesereglett tanítókat, a nemzet napszámosságait:

Igen tisztelt közgyűlés!

Ide-oda két évtizede lesz annak, hogy a megyei általános tanító-testület közgyűléseinek munkaprogramjába mindenkor beleillesztettem egy-egy irányító eszmét a tanítói hatásról, a tanító közszellemről, az iskola és társadalom egymásra való vonatkozásáról.

Mert azt hittem, hogy a nemes gondolatok árjából a mi magaslatos tanítói hivatalunk szilárd életnézetté fog kijegecczödni; az a hitem, hogy a mi példánk, életünk és hatásunk első sorban képes arra édesgetni, arra készíteni a társadalmat, hogy vállalva odaálljon hozzánk szövetségesül a magyar kultúra czéljainak hű támogatásában.

Három éve annak, hogy Zala-Szent-Grót város közönsége példátlan buzgósággal fektette ezreit állami iskolájának pompás épületébe.

Vezérelte a nemes ambíció, hogy szellemi és társadalmi központja legyen a Zala völgyének; de előtte lebegett a magyar kultúra legtermészetesebb politikája is, mely a nemzetiségi határok védelme mellett izmosítja a magyar földrajzi és művelődési góczpontokat.

Még ha fölemlitem Önöknek, hogy ez

a város talán egyetlen az országban, melyben három felekezet egyenlő bizalommal kereste az állam támogatását: akkor nem kell ma tovább mennem irányító eszméikért.

A Zala völgyében a népiskolák viskói helyére a vallási erkölcsnek, hazaszeretnek és ismereteknek díszes templomai emelkedtek; az anyagi áldozatok nagyságát csak a lelkesedés multa felül, melyet Zala-Szent-Grót példája gyújtott ki egy nagy vidék lakóiból.

Az a példa, melyről három év előtt megjósoltam, hogy e völgynek minden göröngyéhez hozzá fogja forrasztani a hazaszeretetlen lángoló szívek dobbanását s a magyar faj ereje és elméjének fénye be fogja világítani az eget és a lelkeket.

El kellett mondanom mindezeket e perczben melyben a zalamegyei általános tanító-testület első közgyűlését tartja a zalaszentgróti állami iskola felállítására óta.

El kellett mondanom, mert itt is igazolva látom, mint már Zalavármegye igen sok városában és községében, — az iskola és társadalom kölcsön hatásának alapföltételeit.

A tanító, ki hisz az eszményekben; a társadalmat, mely hisz a tanítóban.

Ez a hit ott ragyog jelmóndatul a zalaszentgróti elemi iskola homlokán; maradjon örök tanúsága mai együttlétünknek.

Isten áldja mindnyájukat!

A zajos eljenzés lecsillapultával Horváth Imre községi bíró üdvözölte a község

TÁRCZA.

Anyegin...

Szives olvasóm, azért irtam ide ennek az orosz operának a nevét, mert támadt egy csomó érzésem, gondolatom épen ennek a nyomán. Ezeket pedig leírom. Nem kritika lesz, ilyesmi neveléses lenne tőlem és már csak azért se lehetne az, mert csupán szeliden, magasztalólag, édesen, rajongással írok róla, pedig kritikát én alig olvastam, még a legenyhébbet is, amely hibát, gáncsolni valót ne fódózott volna föl, amely a gúny hangján nem beszélt volna. Én csak eszedesen, jámborban elmélkedni fogok.

Hála Istennek, lassanként teljesen benne leszünk a béke korszakában és érezni fogjuk minden téren ennek játékos hatását. (Bocsánatot kérek türelmes olvasóm, hogy ilyen feneket keritek a dolognak, de ugyhiszem, rátérek Anyeginre is.) A háborús idők legalább Európában és főképp a mi hazánkban elvonultak remélhetőleg sok időre, hozzáláthatunk tehát társadalmi állapotaink rendezéséhez, kulturánk fejlesztéséhez, művészetünk ápolásához. Dolgozzunk is mindezen lázasan, mert amit átkos idők ledöntöttek, amiben meggátoltak, amit a szomszédaink nagyrészt már megszereztek, miben megelégedünk, azt el kell érünk nekünk is. Nemzet olyan nagy multu, faj olyan eredeti, szívós, mint a miénk, nem maradhat az utóiskák közt a népek versenyében, az első közé fogja magát felküzdeni.

Ámbár békés idöket élünk, ez csak annyit jelent, hogy elnémultak a fegyverek, mert bizony zaj, lármá, mozgás, zsilongás van szerteszét az országban, de olyan zsvaj van, amely csak akkor hangzik föl, ha elcsitulnak a fegyverek és viszont, ezek kizárják egymást, mert ez a mostani lármá, a munka lármája. Természetesen a legjobban a legintezivebben mindenről az ország szívében, Budapestben lehet tapasztalatot szerezni. A művésztünk, a legfontosabb kulturális tényező sorsa is itt alakul, itt lüktet legerősebben, innen bocsját ki szálakat, ereket, gyökereket, melyek szerteágaznak az országban.

A művésztünk, a magyar faj művészete most evvel a békés korszakkal kezdi szárnyait szabadon bontogatni. Tele van evvel a levegő itt Budapestben. Minden nap egy-egy győzelem napja, naponta hódít a művészet. Az a sok ember, akit magyar társadalomunk neveznek mind ellenségre, ha nem is éppen ellenségre, de hideg, közömbös ápolója volt a művészetnek, a magyar művészetnek, mert a németet még valahogyan pártolta, ezeket kell tehát meghódítania a művészetnek és azoknak, akik a művészet isteni erjét tisztító, fölemelő, nevelő hatását hirdetik. Hát bizony ilyen dolgokra sok idökon át nem értünk rá a sok háborútól, most lehát meg kell teremtenünk azt, ami nem volt: magyar művészetet. Csakhogy ehhez talaj kell: műszerelő, művészeti érzékkel bíró, művelt közönség. És hála Istennek ez is mutatkozik már. A mi fővárosunkban persze nagyon sok alkalom kínálkozik arra, hogy a közönség ránevelődjön erre, sőt olyan embernek, a

ki apostolává szegődik a művészetnek, aki sensibilis, aki aféle bohém, annak szinte nélkülözhetetlen Budapest. Talán csak nem szerénytelenség, ha úgy hiszem, hogy ilyen vagyok én is, vagy akarok ilyen lenni. Azért csak kevés időre tudok én is Budapestről megválni. De így is, ha itt vagyok, nem tudom kielégíteni a vágyaimat, nem tudok mindent olvasni, nem mindent megnézni, nem meghalgatni, amit művészet terén produkálnak. A köteles munka, más egyéb is meggátol benne. Hanem; amilyen ritkán, olyan inteziven élvezem is a művészi jelenségeket, olyan erősen átjárja testemet-lelkemet, olyan hátartalan lelkesedésre gyújt, annyira, hogy kicsordul a lelkeemből, adnom kell másoknak is belőle, írnom kell. És érzem egy-egy olyan alkalommal, hogy színházban voltam, hogy olvastam költeményt, regényt, hogy láttam képet, szobrot; épületet, mennyi erősödést nyertem ahoz a harezhoz, melyet a feltörő szellem, a nemes tartalomra törekvő lélek, az emberben az isteni zsvaj a testtel, a test vágyaival, mennyi önbizalmat ahoz, hogy az nagy, híres nem is, de munkás, karakteres, az ösmertektől becsült emberré felküzdehettem magam és mennyi szeretetet merítettem ezekből a művészi alkotásokból embertársaim iránt. Óh, teljesen mérlegelni tudom a hatását a művészi alkotásoknak, sok hely kéne ahoz, hogy abba részletesen bocsjátkozzam. Van első sorban érzelmi hatása, hisz annak a nyelve a művészet, de van erkölcsi és értelmi hatása is. Édes Istenem, hiszen amikor iskolában oktattak, amit pap hirdetett, amit törvényekben olvastam, talán sose értettem volna

nevében a tanítószókat, amiért a testület elnöke mondott köszönetet.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Kaan Irma és Banekovich János nagykanizsai tagokat küldték ki.

A közgyűlés az évi jelentést levette a napirendről, mert a központi választmány jegyzőkönyveiből ismeretesek.

Ezután a felolvasásokra került a sor. Nagy Ferencz dráskoveci tanító az irvaolvasás tanításának egy új módjáról értekezve, nálunk a Dreiszigertől kezdeményezett móddal, a nyomtatott nagybetűk tanításával óhajta az irvaolvasás megkezdését. E mélyreható változtatásban a gyűlés nem foglalt állást, hanem felolvasónak nagy tudással és meleg ügyszeretettel kidolgozott értekezéseért jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

Horváth János zalaegerszegi áll. isk. tanító a tanítói fizetések szabályozásáról tartott helyesséssel kísért felolvasást s indítványát a közgyűlés beküldeni határozta a magyar tanítók országos bizottságához.

Báry Imre keszthelyi községi népiszkolai igazgató-tanító az ifjuság erkölcsi életének megővéséről, illetve a miniszterium által legújabbban terbe vett ifjúsági egyesületekről olvasott fel; a közgyűlés által elfogadott javaslata, hogy az ifjuság erkölcsi életének megővése érdekében a tanító érvenyesítse teljes erkölcsi hatását, különösen a felnőttekkel és az iskolából kikerült ifjúsággal szemben s e hatásban a hatóság és társadalomtól lelkes támogatás; az erkölcsi hatás az iskolában fokoztassék a vallás-erkölcsi oktatásnak mélyrehatóbbá tételével.

A tárgyhöz hozzászóltott dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, ki már nemzeti szempontból is meleg baráta az ifjúsági egyesületeknek, ezeket teljes erejével támogatni kész s elvárja Zalavármegye tanítószókatól, hogy az egyesületek érdekében teljes hivatás szeretettel munkálkodni fog.

Ekkor érkezett meg a vármegye főispánjának, dr. Jankovich László grófnak üdvözlő sürgönye Csáktornyról. Főispán ur Ö Meltésége a vármegye tanfelügyelőjéhez a következő táviratot küldötte: »Az együttlevő tanítói kar tagjainak, kérem fejezze ki őszinte üdvözlőmet.« A közgyűlésen felol-

vasolt sürgönyt a testületi tagok lelkes éljenzéssel fogadták s táviratilag fejezték ki hálás köszönetüket a vármegye főispánjának a szives megemlékezésért.

Banekovich János nagykanizsai áll. tanító a szakszerű tanítóképzés és képesítéséről tartott felolvasást, amely hosszabb eszmecserét kellett. Elnök összegezve a vita folyamán s az előadó felolvasásában elhangzott eszméket, a következőleg összegezte a gyűlés által elfogadott javaslatot: négy középiskolai, illetve polgári iskolai osztály elvégzése után (a főtveteli vizsgálat lörénd) vétesenek föl a növendékek a képzőintézetekbe, ahol még négy évi szakszerű tanítás után szakvizsgálatot s egy évi gyakorlat után paedagogiai vizsgálatot tegyenek.

Brauner Lajos csáktornyai községi népiszkolai tanító az új gondt. o. k. s. g. utasításról tartott előlének megírt s alapos tanulmányra való értekezést. Dr. Ruzsicska K. tanfelügyelő hozzászólása után a közgyűlés Brauner értekezésében foglalt javaslatokat helyesséssel fogadta s a felolvasott tanulmányt a megyei központi választmányának kiadja azzal, hogy esetleg ennek alapján az utasítás egyes pontjainak módosítására nézve készítsen tüzetes javaslatot, és azt terjessze be az M. T. O. B.-hoz.

A közgyűlés mind a négy felolvasónak köztetszéssel találkoztott s nagy gondtal egybeállított dolgozataért jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét és elismerését.

Az alapszabályok módosítását a közgyűlés elfogadta és elhatározta, hogy a módosított alapszabályok jóváhagyás végett a vall. és közköztatási miniszterhez fognak felterjesztetni.

Az egyesületi pénztár megvizsgálásával a központi bizottság bízott meg.

Az indítványok során elhatározta, hogy »Budapesten a »Tanítók Házána« a zalamegyei tanítótestület alapítványi szobáját Krób Pál volt zalamegyei tanfelügyelő nevéreól nevezik el.

A jövő közgyűlés, — mely csak két év múlva (1904.) fog megtartatni, — helyének kijelölésével a központi választmány bízott meg.

Végül kimondotta a közgyűlés, hogy a vármegyei tanítótestület központja maradjon továbbra is a jelenlegi tisztikar vezetése

mellett Nagy-Kanizsán, egyúttal az időközben lemondás következtében megüresedett két alelnöki állásra Kertész József és Váry József, pénztárossá pedig Bánekovich János választott meg.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, a közgyűlés élénk éljenzése mellett fejezte ki a megyei tanítószókat nevében köszönetét Szalay Sándor testületi elnöknek és a tisztviselői karnak ügybuzgó működéséért; indítványára a közgyűlés köszönetét és elismerését jegyzőkönyvbe iktatta.

Végül Szalay Sándor elnök a közgyűlés nevében Zalaszentgróth városának a vendégzerető, szives fogadtatásért, az oltani kartársaknak a rendezés körül kifejtett tevékeny munkásságukért s a jelen volt tagoknak a tanúsított türelméért meleg köszönetet mondva, a mindvégig érdekes és tanulságos közgyűlést bezárta.

A tagok az elnök lelkes éljenzése mellett hagyták el a termet.

A közgyűlés befejeztével d. u. I óra körül száz teretű fényes bankett volt a casinó nagytermében; a banketten a tanítószókat kívüli szép számmal volt képviselve Zalaszentgróthnak a tanügyért melegen érző közönsége is. Bankett alatt több lelkes felköszöntőt mondottak. Szalay Sándor testületi elnök Ö Felségére, a magyar királyra emelte poharát; szavait álva hallgatták meg s háromszoros éjjennel kísérték; dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő; dr. Wallacs Gyula miniszterre; Mencsey Károly a kir. tanfelügyelőre; Kertész József Zalaszentgróth közönségére; dr. Ruzsicska Kálmán a megyei tanítótestületre és annak elnökére; Szalay Sándor a jó közszellemet teremtő kartársi szeretetre, stb.

A bankett után a testületnek ama tagjai, kiknek nem kellett elutazniok, mintegy hatvanon, kivonultak Berényi Jenő zalaszentgróthi földbírtokos szives meghívása következtében ennek a városból 5 perc távolságban levő 35 holdas szőlő- és oltványtelepének tanulmányozására; a figyelmes házigazda gondoskodott szakavatott vezetésről, aki minden irányban alapos és részletes magyarázattal szolgált; a jelen voltak nem győzték csodálni a nagy gondtal és kiváló szakértelemmel kezelt dus hozamot igéro szőlőtelepet, amely fényes bizonyítéka.

meg a művészet közbenjárása, hatása nélkül. De ráterek arra a jellemző vonására az igazi művészetnek, hogy annak életét forrása csak az illető nép, faj, nemzet sajátos, eredeti karakterében, levegőjében van. Ez különben amogy is ismeretes, evel csak oda akarok eljutni, hogy valamely mű alkotásból az illető faj, az illető föld ösméretére, sajátos, más tajtól elütő vonására rájövünk. Így van velem is, ha idegen íróval, külföldi művészzel foglalkozom. Abban megösmérem ebből pld. az olasz földet, az olasz nép temperamentumát, vagy az észak levegőjét, a misztikus világot stb. mint földrajzból, vagy száraz utleírásból.

Igy mentem el Anyegbe is, ebbe a minden izében orosz operába és így sejtettem meg valamint abból a nagy földből, abból a hideg levegőből és abból a hatalmas szláv népből, amely föltöttünk lakik. Azon a földön más a természet, mint nálunk, nagyon szomoró, igaz van olyan évszak, mikor földérül, de ekkor is higgadt, soha olyan tűzesség, szenvedélyesség nem lesz, mint délen. A busongás, a panasz, a sirás meg a kiáltó kegyetlenség az a karaktere. Sose voltam én ott csak tudom Csajkovszktyól, a kinek a legesodásabb, a legérzékenyebb hallást adhatta az Isten, hogy olyan egészen ehozza a földjének a lelkét, a természet hangulatait a muzsikájában.

Amilyen Csajkovszky a muzsikában, olyan művész van abban az országban sok. Az iroda-

lom, a képművészetek terén. Mindenütt ugyan az az ereditiség, mindenütt orosz vér, orosz temperamentum, mindenütt az északi természet. Csodálattal eltelve élvezem az ő művészetüket, annyit sok új, igaz, érdekes van benne. Abba a bizonyos, erkölcsi tartalmu, magasabb szárnyalásu művészi lázba esem, valahányszor ehhez a művészhöz közeledem. Ösztönten szölvá, ha külföldi művészetéről van szó, hát én leginkább az északi népek, főleg az oroszok művészetéhez vonzodom. Tudja Isten, ott mintha a legtöbb igazságot találán, mintha az ő művészetük leginkább benne volna már abban az új, egészséges folyamatban, amely megindult a múlt század végefelé a művészetek, a társadalmi felfogások terén. Igaz, hogy közéletük, politikai állapotaik messze a sötétben, a visszamaradottságban bujkálnak még, de éppen ennek köszönhető, hogy a művészetük reakcióként az elnyomatásnak, az igazság eltorzításának, a természeti törvények megtagadásának, mint egy vulkán kitöréséből a kráterből, a hol a nép, az ébredező, a gondolkodni kezdő, — mert hiszen ezt elfojtani nem lehet — már forrong, mozog. Innen táplálkozik a művészetük és a mi sok-sok kis emberbe el van szórva az egy Tolstojban, egy Dostojevszkijben stb. mint egy gyújtópontban egyesül. Oroszországban a művészek töltik be mostanában a legfontosabb hivatást, a legnagyobb szerepet, a nép, a milliók folszabadítását, a nyers durva tömeg nevelését, kulturképességének fejles-

tését. Veszélyes feladat, mert a hatalom ellen kell küzdeniök és nehéz, lassu, mert a hatalom gondoskodott arról, hogy a tömeg babonában, vakságban, butaságban tehetetlen maradjon. Édes Istenem, ennyi sötétségnek, ennyi kereszténytelenségnek hogy ne volna a reakciója a ragyogó igazságérzet, a legtermészetesebb ösztön, a nemes, modern Krisztusi keresztény föfogás. Azért örültem annyira, mikor meghallottam, hogy Csajkovszky, Puskin bevonulnak az operánkba, ezért siettem az Anyegbe, melynek a muzsikája, csodás festése a természetnek, emberek érzelmeinek, lyrai hangulatoknak és amely muzsika első sorban orosz, szláv lüktetésű.

És bizonyos, tanulunk is abból, ha ilyen kitüno idegen művészetet idehozunk közénk. De az is bizonyos, hogy azért ösztönyszerűleg is csak annál inkább vonzódunk ahoz, ami a miénk, ami magyar. És az, csak az az imádságunk, erősség, eredetive növekedjék a magyar művészet, hódítsa meg a magyar társadalmat és vivja ki a külföld bálmulatát.

Kriegs Au Emil.

mennyire lehet alapos tudással és vasszorgalommal megküzdeni a szőlő veszedelmes ellenségével, a philloxerával. Az igazi meglepetés a tanulmányt befejeztével várt a tanítóságra, a mikor ugyanis majd egy óras tanulmányt után a pince előtt levő szép kilátásra tért, ahol gazdagon megterített asztalok vártak a tagokra. Igazi magyar vendégszeretettel látta el a minden irányban figyelmes házigazda az oly szép számban megjelent tanítókat, a kiknek nevében dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő köszönte meg a lekötelező és szíves vendéglátást. Csakhamar megindult a jókedv, az élez, a dal, a melyet a kitűnő rizling és muskotály borok segítettek elő. Hét óra tájban oszlott el a társaság a vendégszerető földbirtokostól, aki a tanügy szerény napzámásainak oly szép és felejthetetlen pár órát szerzett.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Jubileum.** Csáktornya város közönsége tegnap meleg hangú látáratban üdvözölte barna Bechtolsheim Antal zágrábi hadtestparancsnokot ötven éves katonai jubileuma alkalmából.

— **Eljegyzés.** Oravec Károly zalamegyei államepítészeti mérnök jegyet váltott f. hó 1-én Szabolcs Melánia kisasszonnyal, a helybeli állami polgári leányiskola tanítójával.

— **Közönségtalálkozás.** A katori önkéntes tüzoltó egylet a létesítendő »mentő osztlály« javára f. hó 6-án táncmulatságot rendezett, mely alkalommal felülfizetni szívesek voltak: egy alsó-domborui társaság 5 kor., Zalán István 4 kor., 20 f., Kele György 2 kor., 20 f., Ulasz József, dr. Braun Géza, Mihács János, Vlasics Rókus 2—2 kor., Vidovics Rókus, Farkas János, Fus Rókus, Hamerl Károly, Vlasics Jeromos, Pollák Jenő 1—1 kor., Radó Gyula 90 fil., Németh Árpád, Vendl Ede, Travnik Károly, Trebiczy Lajos, Braun Bernát 40—40 fillér. E nemesszívű adományokért ezután is hálas köszönetét nyilvánítja a katori önkéntes tüzoltó egylet elnöksége.

— **Hírek a városházáról.** Csáktornya nagyközönség képviselőtestülete f. hó 7-én rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgyokról: 1. Az építendő állami elemi népiskolára vonatkozó építkezési ajánlatok feletti tárgyalás, melynek eredménye szerint az építkezési munkálatokat Salon Péter csáktornyai lakos építő nyerte el. 2. A helybeli lóversenységi laktanyánál megfelelő bérfizetés kötelezettsége mellett elemi cikkeik elhelyezésére raktár fölépítése. A vonatkozatos alaprajznak fölépítése előtt a hadtestparancsnoksághoz való betérjesztése határozattal el annak jóváhagyása és elfogadása czéljából. 3. Községi törzsvagyont illető közpénzeknek a Muraközi- és Csáktornyai takarekpenztárakban leendő elhelyezése tárgyában névszerintli szavazás utján határozathozatal. 4. Benedikt E. és Fia-czég javára törlesbe hozott állami adók után kirovott községi póladónak leírása. 5. Miután a zágrábi egyházmegyének határozata folytán az egyházi pénzek bevonása határozattal el a központi egyházmegyei penztárba és annak folytán a muraközi néppel elhelyezett azon kölcsönpénzek is kivétel nélkül bevonatni fognak, Ziegler Kálmán képviselő indítványára egyhangulag elhatározza a nagyközönség képviselőtestülete, miként kérvényezni fogja a vármegye törvényhatóságát, keresné meg a

zágrábi egyházmegyei hatóságot arra nézve, hogy a kérdéses kölcsönpénzek továbbra is kellő biztosíték mellett meghagyassanak, miután azok oly rendkívüli nagy összegre rúgnak, hogy azoknak a jelen súlyos gazdasági viszonyok közötti időbeni behajtása által számtalan, különösen szegényebb földműves, ugyszólván koldusbotra juttatnék.

— **Ki akar egy éves önkéntes lenni?** Bővebbet lásd Lichtblau A. hírneves debreczeni katonaiskola-igazgató mai hirdetésében.

— **Öngyilkos koszorúslány.** Megrendítő esemény történt m. hó 29-én Perlakon. Ugyanis Novák Regina hajadon, ki koszorúslány volt barátjának esküvőjén, a lakodalmat követő reggelen agyonlőtte magát szülői lakásán. A lakodalom folyamán semmit sem áruult el a sötét szándékaról s a legjobb hangulatban töltötte az éjet a mulató társaságban. Mikor aztán a násznép szétoszlott s 4 órakor hazatért, abban a fehér ruhában, melyben virágokkal feldisztitve az esküvőn részt vett, szobájában a pamlogan ülő helyzetében szíven lötte magát. A revolvert, melyből két lövést lőtt ki, ismeretlen helyen szerezte be. Három levelet hagyott hátra, melyeket öngyilkosságát megelőzőleg írt meg. Az egyiket a fészolgabíróhoz címezte, feltárva benne öngyilkosságának okát, hogy tettevel szülőinek kellemetlenséget ne szerezzen. A másikat szülőinek írta, hogy fölök bocsánatot kérjen. A harmadikat az odaváló örpáncsnokhoz intézte. Utóbbiól elbucszik azzal, hogy mert felesége nem lehet, ily módon kellett megválnia életétől. A szerencsétlen leányt Perlak város közönségének nagy részvéte mellett temették el.

A közönség köréből.*

Válasz Hrusóczy Elek Urnak a Muraközi Tanítókör elnökéhez intézett »Nyiltlevelre«.

Igen t. kartárs Ur! Mindenek előtt bocsánatot kérek, hogy a Muraköz 22-ik számában hozzám intézett »Nyiltlevel«-re csak most, ily későn válaszolok.

Ugy iskolaev végfelel egyik-másik tanító fölött, kivált a ki még egyik tisztségekkel is meg van áldva, összesap a fölörfordított munka hulláma, így volt ez velem is, ez szolgáljon mentsegemül. Áttérve most már a »Nyiltlevel« lényegére, melyben engem igen t. kolléga ur azzal vádol, hogy én a közgyűlés elé terjesztett indítványok, így igen t. kolléga ur két indítványának sorsát — mihez jogom nincs — önkényűleg a közgyűlés megkérdése nélkül döntöm el. Válaszom a következő:

Igen t. kartárs Ur! első indítványára vonatkozólag ez áll a kérdéses közgyűlés jegyzőkönyvében: »Az indítványok során Hrusóczy Elek drávavásárhelyi tanító előadja, hogy már hosszabb idő óta Muraköz népt. Horvátországból egy lappal a »Dom«-ujsággal árasztják el, mely csak e jó népnek a magyar hazához való ragaszkodását teszi guntárgyává s csipkedéseivel minden áron megbolygatni törekszik a jó viszonyt. Kéri e dologban az elnökség némi intézkedését. Elnök erre fölívja az előadót, hogy indítványát — mert rendszeresen kidolgozva nem volt — további eljárás végett szíveskednék írásban beadni«.

Talán nem fogja eltagadni igen t. kolléga ur, hogy ez a határozat csak a közgyűlés belegyűlésevel került a jegyzőkönyvbe. Hol tehát itt az elnök önkény? Igen t. kartárs ur azonban a helyett, hogy a kidolgozott indítványt, a lapból vett szemelvényeket s a lap címét küldte volna be hozzám, jobbnak látta engem »Nyiltlevel«-ben megtámadni és a dolgot nyilvánosságra hozni, hát ha már ide hozta, a mi különbségem szerintem igen rossz taktika, most már én kérem, legyen szíves a kérdéses lapból

* E rovat alatt közölték a beküldő felelős. Szerk.

egy példányt küldeni, a választmány azután megteszi a magáét s nem fogja magának érdemül felírni, ha erre a közg. bizottság a választmány informálás alapján a miniszter figyelmét felhívja, mert arra nézve soha sem fog a Muraközi Tanítókör »érdemet« szerezhetni, hogy az egyik vagy másik eseményt a miniszterrel tudathassa, minthogy ez a kettő egymással direkte még igen sokáig nem fog levelezni.

Igaz, hogy igen t. kolléga urnak második indítványát — a mire voltaképpen czélzó — nem engedtem előadni, de nem a közgyűlésen állítottam »a felizgatott kedélyekre« és a »lobogó lánggal égő szenvedély tüzére« való tekintetből, — mit én különben is, bocsásson meg igen t. kolléga ur ahogy sem tudtam felfedezni, én csak azt láttam, hogy egy-két ember haragszik, a ki pedig haragszik, annak soha sincs igazza — hanem azért, mert a vendég jogot még a barbárok is tisztelik.

Az én lefogásom szerint álljon a kör magas erkölcsi színvonalon s e magas erkölcsi színvonalon álló kör czélja komoly munkásságát a társadalom minden tisztesseges, számottevő osztályának bemutatni s az által azt a népoktatás ügyének megnyerni s azért én Muraköz számottevő intelligenciáját megszoktam hívni közgyűléseinkre s az a nagyobb emporiumokban (Csáktornya, Perlak, Stridó) olyan számban tisztelte meg közgyűléseinket, hogy azoknak dísz és sulyt adott, mindaddig tehát, míg a meghívás az én nevémmel kapcsolatos, egy meghívott s így vendéggot élvező, nagy sulyal bíró társadalmi osztály jelen nem levő, magát tehát védem nem tudó tagját támadni nem engedhetem. Ha vételt az illető a népoktatás ügyének akár czélja, akár szelleme ellen, a vendéggot megsértése nélkül, teljesen zajtalanul, tehát sokkal ildomosabban s a mi fő, hatásosabban meg lehet az illető ellen tenni a megtorló lépéseket.

Most pedig igen t. kolléga ur öt évi működéséről nyilvánított elismerésért fogadja hálas köszönetemet, a gáncsot pedig éppen nem veszem rossz néven, mert »quot capita, tot sensus« és mert igen t. kolléga ur fiatal ember, én pedig már kenyerem javát megeltem, igen természetes, hogy fel fogásunk egymástól elűlj. Igen t. kolléga Ur! Ne vegye szerénytelenségnek, ha válaszomat Czuczor költőz darvairól irt örök szép és igaz meséjével fejezem be.

Lassan, de biztosan vezette az öreg daru a költőz darvak ékjét a cél felé, a fiatalok gyorsabb tempót kívántak s gáncsolták az öreg vezetőképességét, az öreg hallva a kritikát, készségesen engedte át a vezetést a kritizáló fiatal darvoknak s itt a mese félbenszakításával kijelentem, hogy ezt a legnagyobb készséggel és visszavonhatatlanul a legközelebbi közgyűlésen, midőn megbízatásom lejár, meg fogom tenni. Addig pedig legyen köztünk áldás és békeség!

Csáktornyan, 1902. július 12-én.

Tisztelő kartárs

Mencsey Károly,
a Muraközi Tanítókör elnöke.

Szerkesztői üzenet.

Légrád. A tüzoltóság körében előfordult differenciák közléseire annál kevésbé válnakozunk, mert abban urunk neve is szerepel. Ilyen ügyet legjobban otthon, gyűlésing elintézní.

Periak. A légrádi szép primiciának ügyes leírását későn vettük, így tehát kénytelenek vagyunk azt lapunk jövő számára hagyni.

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margital Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Paragrafi od težačke pomoćne kasse.

Gde Drava s Murom skup se steče tija sem do našega hatara, nēga takovoga glasovitoga gazde, kak je naš N. . . . Štef. Čistog srca i ravnog razume te poštenog misljenja čovek je on.

Negda je još siromak bil ovaj čovek. V težake je delat, kosil, kopal od zorje, do kesnoga večera sa suhim kruhom. Ali treznog življenja je bil uvek, pak dok su drugi po nedelji po krčmah huškali, on je svoje skup déval, prišparal si je. I skup deli grošeki su pomalem rasti počeli. Sada ga već vidimo, kakti najjakšega gazdu okolice.

Pak i zbog toga je glasovit on, da dak su drugi po krčmah se klatarili, on je dobre knjige čital i nekaj se je navčil. Jer je mogel navuk dati svojim slugam i svakomu siromaku, koj ga je prosil. Oh pak kulike je vreden dober navuk, ako ga iz srdce daju.

Pred hižom, pod orehom sedi sada i čita jednu knjigu, vu ovoj knjigi su spisani paragrafi orsačke pomoćne kasse težačkov i služinčetah.

Nedelja je, počimlje delo. Težaki i družina si okolo gazde sedeju i N. . . . Štef njim sa svojimi jednostavnimi rečmi tak raztolnačuje slove paragrata:

Vnogo krat sam već rekel dragi moji slugi, da orsag, te svih skup nas doberi otec,

koj nas sve hrani i brani, navek se samo za naše dobro trudi, vnoge i vnoge aldjuje, da nas pomaže.

1.) Kaj je pomoćna kassa?

Vidite evo sada se opet vidi, da kuliko na srdcu nosi siromaških gospodarstvenih težakov i zvunašnje družine život. Jednu pomoćnu kassu je postavil, da vu ovu svaki gospodarstveni težak i svaki sluga sa svojimi prišparanimi filleri more nutri stupiti.

Pazite name i trsite se razmeti, kaj budem vam raztolnačil.

Koji budu člani ove kasse, takve, ako bi je gospodin Bog sa nevoljom pohodil, bude nje gore spomenuta kassa pomagala.

Orsag, nas svih dober otec, svako lje to stojezer korun plati vu ovu kassu, samo zato, da iz ove velike summe, gdo je samo član kasse na stare dneve, ili ako ga nesreća postigne, ili pak na sprevodne stroške pomoć dobi.

2) Gdo more biti član kasse?

Znamo, da zabadvaj neje moći zalitevati nikaj. Gdo to hoće, kaj kakvu pomoć dobi i njemu je treba nekaj aldruvati.

Novoj kassi, tri forme člani moreju biti. Jesu temeljni, redoviti i zvunredni člani.

Temeljiti član je on, koj jedenkrat za navék najmanje 50 korun da kassi. Sa tēm daruvanjem isti svoje dobro srdce pokaže i

nē zato, da bi njega kassa pomagala.

Redoviti člani se vu dva čopore deliju. Prvi čopor su oni, koji na lje to vu članskoj plaći 10 korun 40 fillerov, ili ako njim leži opadne tak svaki tjeden 20 fillerov platiju. Vu drugi čopor spadaju oni, koji čez lje to 5 korun 72 fillere, ili ako je leži, svaki tjeden 11 fillerov platiju.

Pomoćnoj kassi more biti *redoviti član* svaki mužki i žena, koj ima delavnu knjigu i težačkog posla živi, ili kakti gospodarstveno družinice ima (službenu) knjigu, zvun toga more biti član svaki, koj se sa gospodarenjem bavi.

Koj kassi redoviti član hoće biti, on se zbog zapisanja naj javi pri občinskim poglavarstvu, tam gde stanuje, ili ako je tam je mestno poverenstvo pri ovoga vodji. Prilikom javljenja si naj sobom nese svoje krstno, ili ako to nebi imel delavnu knjigu ili službenu knjigu, slučajno soldačku knjigu ili pak kakvo drugo pismo zbog toga, da si sa ovom pismom more dokazati, kuliko je star. Za takov cilj vun dana pisma i krstno su slobodna od štemplina.

Vu pomoćnu kassu za redovitog člana takvog mužkog ili žensku zemeju gori, koj je već 14 ljet minul star, ali prek 35 još nije. Od 1901 do 1905 gori zemeju sve one, koji su od 50 ljet nē stariši. Ali od 1905-ga samo već do 35 ljetne dobe zemeju člane vu kassu.

Z A B A V A

Jedna izvanredna ženitba.

Dakle nek se započne govorenje.

Moje ženitbe pripovest želim očitovati, koje do istine vrdno je, da se jedino samo s osobitimi ljudmi navadna jesu pripečati. Badava, od lancem moreju pariti. Potrebno je, zato nekaj osobitoga na meni takaj biti iz koje osobitosti početek se započel bude. I je, takaj: i to je moje ime.

Osobita osobitost, da na človeku na očigled nebi bilo nikaj drugo, nego jedino samo njegovo ime. Nego ipak tak je, zato i ja istinsko pripečenje budem naprvo stavil i nebadem zmišljenu pripovest pripovedal. Za Verebely Andoraša zoveju mene. Stanovito ovak:

Za Andoraša ne pako za Andraša. Vnogo ste se iz zesmehavali iz mene vi takaj, i drugi takaj, da za Andoraša se pišem i dam se nazivati. Nego kaj sam čineći, budući su mene tak bili krstili, tak su mene navek bili nazivali, ovo je dakle bilo moje pravo ime. Nositi sam ga moral i sad sam se već čisto privčil k njemu. Napokon Kasanovata zaljubljenoga barona su bili za

Jakoba zvali, ovo je baš ni tak lepo ime Jakob! Jakob! . . . Ipak je on bil Kasanovat. Ja takodjer jedino samo mojemu Andoraš imenu morem zahvaliti za najsnaznešu i najbolšu zenu. Nego prije toga, moram povedati okolnosti, koje budu jako žalostne.

Vu minućem letu jedna nesreća za drugom nesrećom me pohadjala. Kak da bi me kakovo prokletstvo bilo preganjalo, čela moja familija vu jednom polletju je preminula. Najprije najbolšu mater su bili odnesli na groblje, za njum mi je brat vumrl vu mladosti i jakosti, zatim sestra moja nedužna đevojka, četrtoga oca mojega sad ravno toga jedno leto ima, kak smo ga bili pokopali. Na četvrtim sprevodu sam bil. I to na zadnjem. Za ovim jedino samo ja sam sledil iz familije moje. Mrtve vozeća kola su na groblje došla, svećenik je svoje molitve zvršaval, okolo stojeći pako se plakali. Sad nas opomene pokopić, da naj nesemo raku prama grobu. Ja sam naprvo nesel, drugi dva moji dalešnji rodjaki pako 'za menom su prijeli raku. Pokopić na rame moje položi svoju ruku i tak me vodil. Ja sam ga pako nasledoval. Bez toga, da znam kaj delam, jedino samo to čutim, da na ramenu i srdcu mojem velikoga terha podnašam. Ni sam bil videl, niti pako ni znal

misli. Samo sam išel i nekaj me jako težilo, raka i nutrešnja muka.

Na jedenput nam na znanje dadu, da naj postanemo. K grobu smo došli. Pustili smo doli raku. Sad podignem gori svoj pogled i samo da kamenom ne postanem. Ovo je nemogućnost, ovo je bedastoća. . . .

Kod skopanoga groba, kamo smo novoga mrtveca bili donesli, spazim jednoga velikoga kamenitoga križa, na njem iz leščecemi ziatimi slovami iz tim napisom.

Ovdi počiva

Verebely Andoraš

živel je 32 leta.

Ravno i ja trideset i dve let star bil jesem.

Kaj sam čutil vu ovim hipu, to nije moguće pripovedati. Budem moral vumrel, na hitroma vumrel moram, im ovdi pred menom stoji napisana opomena. Nego im sam ja već vumrl, već sam preko prešel svih nevoljah ovoga sveta, im ovdi stoji moj grob s tužnim i žalostnim napisom. Da bi drugi gdo mogućen bil vu ovom grobu počivati, nato niti misli nisam Verebely? Da kak bi to imalo biti, da još više Verebelyov, ima na svetu! Da pako k tomu Andoraš? kaj još više, da ravno vu trideset dve let

Koj se vu pomoćnu kassu za redoviti član zapíše, ako je još né minul 35 letah 2 korune, ako je 35 let star minul 4 korune plati, kakti plaću za gori primljenje. Ovu plaću ili pri poglavarstvu, ili gde je domaće poverenje, tam plati.

Javljenoga ime vu listu napišeju ravateljstvu kasse i ovo člansku knjigu napravi članu.

More imati kassa i zvunredne člane i to ili muž ili žena, samo knjigu mora imati.

Zvunredni člani se svako ljeto moraju javiti i onda svigdar 1 korun članske plaće platiti pri poglavarstvu ili pri povereniku.

Ovaj takaj dobi jedno pismo, da je za isto zvunredni član kasse.

(Drugiput dalje).

L. R. J.

Kaj je novoga?

—*Prosimo naše poštuovane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Prijeti pucjl tergovcev.

Od ministerialstva je stroga naredba naručena doličnomu poglavarstvu, da naj skrb imaju na pucje tergovinu načine. Iz Lugoša pišeju, da tamošnje redarstvo je ravno vu onim hipu prijele jednoga po imena Beckerian Janoša, kad je iz tridesetimi pucami na vlak bil sel, da nje odpela vu Bulgariju. Redarstvo je počelo rotiti puce, koje su očivestno valuvale, da jedino su samo zato nakanile iti vu Bulgariju, kajti je nje Beckerian s jako povolnom dojdućnosťum nagovarjal i njim obećal. Puce su slobodne pustili. Beckeriana pako, koj je komaj 24 let star, vu rešt zapri.

Na posudu vzeti mrtvec.

Vu Kopenhagi se pripetilo, Stanovniki su se vnogo zasmehavali iz toga pripećenja, nego je živa istina, da se tak pripetilo bilo. Jedna težačka familia zbog siromaštva već od više vremena nije platila hižnu rendu, i zbog toga su ga bili s ekzekucijom strašili. Od

suda odredjeni ekzekutor je već i došel na siromaškoga cloveka stan, nego svojega posla za ovo vréme nije zvršil, ar po tak rekuć praznih sobah hodeći, spazi vu jednoj, na stolici ležati mrtvoga detete telo. Samo potlam su zazvedili, da su ekzekutora prevarili, ar ono mrtvo dète su od druge težačke familie na posudu vzeli. Su dobro računali, ar ekzekutor vu takovom mestu, gde se na sprevod spravljaju, tam iz dobre volje nezvršava svojega posla. Tim načinom su nakanili vkaniti ekzekutora, kaj se njim je i prilično spunilo.

Neumann Šalamon Sin Štefekov

Se je preselil vu Matijaševu hižu, na starim gruntu. — Tam bude magazine nadaje držal i svakovrstne kože: maršeće, teleće, kozine, ovčje, zajčeve, lisičje, tvorcove, zatim kosti, canjke, vojska i birsu kupoval.

Žalostno zdavanje.

Od izvan rednoga i pomilovanja vrednoga pripećenja nam davaju glas iz Lublane. Jeden mladi par mladickov: Heine Ottó iz Lublane zidar, svojom zaručnicom Asoli Marium su bili zaručne prstane išli kupovat; kad su već svojega posla bili izvršili, odpravili su se domom, zaručnica se na železnicu, s kojom se po varašu vozila bila sela, mladoženja pako je nju na biciklinu sprevadjal. Vu jednoj vulici je Heine s nekulikimi koraki pred železnicu došel. Nekak po nepriliki je mladoženja s biciklina opal i pod onu železnicu, vu kojoj se njegova zaručnica vozila, je dospel i do šestdeset korakov daleko ga vlak sobum vlekul, prije, kak su ga mogli zastaviti. Strahovito ranjenoga mladoženju su vu jedne hiže dvorišće odnesli, gde mu je jeden baš mimo idući regementski doktor s prvom pomoćjum pritekel. Doktor izpazi, da mu je noga ravno na stegni prek izdroljena. Vu onim hipu taki su pritekli s veškom pomoćjum, dozvali su svećenica, koj je nesrečno obhodećega zidara spovedal i krizmal i zajedno hižnoga zakona sakramenta vu dvojnosti bivajućom zaručnicom podelil. Na ovim žalostnim zdavanju za Svodoke još bili regi-

mentski doktor i Podgoržek redarski tajnik. Zatim su ranjenika vu nazočnosti njegove tuvarušice vu špital odpeljali, gde je drugi dan od velike muke vumerl.

Sin proti materi.

Vu Mezókásony 6-ga o. m. vu zorju na strašno pripećenje su se zbudili. Mlajši Méhész Jozsef vinogradski težak s oštro nabrušenim nožom na smrt je prepikal svoju mater. Krvoločnosti zrok je taj bil, da mati prekodredno pitvinu počela nasleduvati, zbog česa je tim sve svoje gibuče stvari založila bila, dapače i sinove takaj. Zaradi toga je neprestajna svadja, dapače i bitvina bila medju materom i sinom. Sad na naj zadnje je takaj čelu noć do rana pila žena, zatim dojde dimo i prosi, da nju pustiju vu hižu. Nisu nju pustili nuter. Kak se vidi, vu pijanstveni je bila potrla obloka, črez kojega dojde vu hižu i tam je sve stvari zdrobila. Sin na ov prekodredno čin se neizmerno razljutil i s nožom sprepikal je svoju mater. Žandari su zvezali matere ubojaca. Od zavdatih velikih ranah tak sudiju, da nebude ostala vu življenju.

Rimskoga pape detinstvo.

Iz Rima nam javiju od siedećega spomenka vrednoga pripećenja. Vu ovih danih dva papinski kamaraši med rukami svojemi peljali su jednu staricu po Vatikana Scala Regia zvanih stengah. Papinske prve sobe mesto truda zmučena starica sedne si na jeden stolec. Starica si nije dugo vremena počivala tamo, kajti za nekoliko minutah poslje, na službu odredjeni kamaraš po imenu Signora Anna Moroni nazove i odpelja nju pred svetloga oću papu, koj nju krotko se nasmejući prime i za ufani razgovor se pusti s njom, od jako starih dobrih vremena. Ova Moroni Anna je sama takaj još dète bila, kad je vu svojem naručaju nosila četirlet staroga Pecci Girolima i pazila je na njega. Od onoga vremena je Moroni Anna uvek bila vu dobrom priateljstvu Pecci familie. Obodva sad su ponovili starinske seljenosti. Medju ostalemi starica je pitala od pape, jeli se još selja od onoga, kada

starosti mogućen je bil vumreti on drugi takaj? Nemoguće. Ja sam taj mrtvec, nigdo drugi kak ja. I sad ovdí stojim iz van sebe pred mojim križom i čitam s zlatimi slovami napisani žalosten napisek.

Nacopral me je ov grob. Ni mi je bil išel iz pameti, pred menom je bil po danu i po noći. Van sam hodil k njemu svaki dan. Cvetje sam nosil na njega i vence. Najviše pako meni iz najpovoljněšega cvetja: fioalice. Razplakal sam se med njim svaki dan, sebe mrtveca.

Vu jedne dobi hodeći po groblju, jednu žensku spazim na mojem grobu. Na njega si prigne glavu i tužno se plaće. Iz daleka gledim, kaj dela na mojem grobu, na tudjem grobu, tudja žena? Tenka je bila prilična lěpa i bleđa. Cvetje je posipavala po grobu i svakoga cvěta je kušnula. Iz bledoga njezinoga obraza pako curele su suze neprestalanoma.

Pokehdob je tak jako tužna bila, mi se jako smilila, kajti pako se za me plakala, mi se je jako smilila. Kad je pako odonut otišla ja sam stupil na njezino mesto, onda sam ja počel suze proljevati i cvetje posipavati po grobu. Ruže pako, koje je ona po grobu posipala, po redoma svaku vu ruke prijel jesem, i svaku poredu sam

bil kušnul. I jedne tople ženske, tople kušće čutil sam na svojih vustah. Ja mrtvec, koj sam ovdí pokopani.

Iz novic čitam na križu bivšega napisa. Svakojački da ja jesem, ja Verebely Andoráš zivel sam 32 let. Nego kaj je ovo? Najodpsoda bilo je napisano takaj s drobnimi slovami. Plaće za njega tužna njegova vdovica. »Dakle i vdovicu imam, vdovicu, koja se zame naplakuje. Nego sad je već segurno, da ona bleđa, žalostna ženska je moja vdovica. Koja se zame plaće mozbit me još i sada ljubi. Po tomtoga još višekrat sam bil imal sreću videti moju tužnu vdovicu. Uvěk je imala zame jednu suzu i navek je donesla nekuliko cvetja. Bleđa je bila uvek, nego podjedno i lepša. Čim sam višeput srećen bil nju videti, čim sam nju bolje gledal, pod jedno sam čutil, da još nisam vumrl. Ni sam ja vu grobu na prah obrnjeno telo: meso i krv jesem živući clovek.

Na groblju ni je na pamet došlo ovo žalostno obećanje. Gori stanemo! Živ sam postal bil iz nova, da naj ve tuguje duže za me, moja tužna vdovica. Kćemu, da vam pripovedam dalje! Ostali sami znati i videti morete. Iz tužne vdovice je ljubljena tuvarušica bila postala, njezino bleđe lice su ruže okinčile, i sad ovdí sedi poljeg mene

i svami skupa posluša ovo osebužno pripećenje, koje bi ona lepše znala opisati kak ja.

Da su se sva polagano pripećala, naj se nigdo nečudi, Ar nam je poznato dugovanje, da mala kolibica je friško gotova, nego zmožna palača se više vremena zidje. Moja blaženost je pako zmožna palača.

Premislite si kaj je bila osupljena ova krotka golubica, kad je zeznala, da ja gdo jesem? Strašila se je od mene, ni se ufala na me niti gledati, kajti glede obraza, glede tela, čisto spodoben sam bil prvešemu. S kakkvom jakostjum bil sam mogućen predobiti srdce njezino, i s kakkvom mogućnosťum sam moguć vtašiti dušu njezinu.

Nego od ove neprilike ni sam se već bil jako bojal. Tak velika bez krajna ljubav nastala je od strani moje, da je morala preobladati.

Verebely Andoráš vdovica na jesen je na novo postala Verebely Andoráš tuvarušica.

Ovo je moje ženitbe osebna pripovešt.

Pisal: Kainoki Izidor

Priredil: M. F.

ua Valetiri piacu predsvetost njihova od zločestih decah nju obranili jesu Tak su se spominjali jedne čele vure dugo, s drugim. Ta starica jedno malo nečuje dobro i radi toga Lapponi papinski zaufani hižni doktor je opetuvati moral svetoga oca pape nastavljena pitanja. Kad je starica Moroni Anna za odprošćenje prosila zao, kajti ne čuje dobro, papa taj odgovor dade njoj: »Ništ ni zato, Anna, ovo ti je zato tak, kajti mi vi življenju vre jakó vnogo čuli jesmo.«

Siromaškoga človeka krave.

Iz Liptó-Szent-Miklósa nam pišeju, da Katka János árvavarmegjinski siromaški poljedelavec sad ne davna poradi pomenjkanja krme dva junčeka i jednu kravu je bil prodal za pet sto korun i čisto zadovoljen se naputil preko Lipto-Szent-Miklósa prema svojem domu. Vu putovanju se nekak pridružil k njemu jeden slovak s kojim je vu razgovor došel i žnjim pajdašto sklopil. Kak su bili išli po vulici, nepoznani slovak na kolnim putu jednoga dobro naphanoga bugjelariša izpazi, kojega hitro gori vzeme pak krotkomu Katki veli: »Znaš kaj s tvojiimi i s mojimi nadjeni penezi se budemo po priateljski razdelili.« — Nadjenoga bugjelariša naravski su očivestno ne ufali pogledati, kuliko zdržava vu sebi, ar orsački sejem bivši, vnogo naroda je bilo hodilo simo tamo. Naputili su se vu jednu oštariju i na friškoma su se bili pogodili. Nepoznati slovak mu veli: Znaš kaj? na nevidjeni način se budemo delili tak, da Katke neg bude nadjeni bugjelariš, moj pako s onimi penezi koje si bil dobil za prodanu marhu. Katka je privolil i veselil se je menjbi i na dalje su s dobrom voljom pili. Nepoznati je na hitroma zbog nekakovoga zroka van otišel, ali nazad se više ni povrnul, Katka se već bil navolil njega čekati, skrivoma naprvo vzeme naphanoga bugjelariša i plačuć opazi, da nadjeni bugjelariš s nikaj vrednim paprom je bil naphani. Prefriganoga vkanjivca, koj je i pajdaša imal, sad kurentiraju.

Razbojstvo i ubojstvo vu Karlsbadu.

Vu Karlsbada toplicah medju stranjskimi je veliki strah nastal. prošaste dane porobili i vumorili su tamošnjega Regensburg ošterijaša Honisch Alberta. Razbojniki s ošterijaša vumorili, njegovu gospu pako jako ranili. Razbojniki su nekam skočili, ali redarstvo po svih varoših redarstva pomoćjum nije išćeju i za nje zavedaju.

Iz katoličanske vere svećenika židovski kantor.

Vu Trenčinskoj varmegiji vu Pružina mestu pred tremi ljetmi je jeden po imenu Moldovanji kakti židovski kantor služil. Jako obrazenoga človeka su ga bili držali, da pače gizdavi su bili na njega. Moldovanji je gusto pohadjal poštarškoga uređa, gde su njega dragovoljno prijeli. Minuti tjedan je skrivoma šest komadov utalvanjov svakoga od jezera korun glasećega med ostale poštarške utalvanje metnul i na svoje ime vu Budapešt poste restante titularal. Drugi dan je i došel vu Budapešt, da peneze prime. Budapeštanskomu poštarškomu uredničtvu je sumnjivo bilo ovo dugovanje, pak su poručili Moldovanju, da naj si dojde popoldan po peneze. Zato vreme su telegrafirali vu Pružinu poštarškomu uredu i vkanjivost je taki na videlo došla. Moldovanji je nekak to zazvedil, pak ni si je išel po peneze, nego mesto toga je nazad dimo odputoval. Na kolodvoru su ga već žandari čekali i zve-

zanoga vu rešt odegnali. Kod rotenja se bilo zeznalo, da Moldovanji židovski kantor i šahter nije bil židov, neg prije je bil katoličanske vere svećenik, zatim pako prešel je na evangeličku veru.

Troje samoubojstvo.

Vu Szenteshu prekvčera troje samoubojstvo se dogodilo. Halász Zsofia dekla od prekodredne velike žalosti zaradi toga, da nju je Magjar Illiš povrgel, se je obesila. Drugi samoubojac je bil Fekete Sandor biroš, koj se porekel svojom ženom, vu velikoj naglosti je strelil na svoju ženu. Na sreću, malu ranu je zavdal na njoj. Nego Fekete se bil prestrašil nad svojim činom, odbežal je od doma i na jednim bližnjem mestu se takajše obesil. Tretji mrtvi je bil Čendeš Florian, koj je za više vrsti kradje već od više vremena sedel vu Segedinskim reštu. Čendeš ni davna, da se oslobodil rešta i od vremena se dobro oponašal. Bil se oženil, nego njegovo zakonsko življenje je ni bilo najblazeneše, kajti njegov test i njegova punica neprestanoma s njegovom prvešom tatbinom su ga dražili. Čendeš je višeput njim rekel: »Budte videli vi meni još smrt zrokuvali budete.« Prekvčera mu je punica opet sponašala prveše njegovo grešno življenje. Čendeš je van otišel k Tisa potoku i tam se vu ujezinu glublinu hitil. Na bregu vu jednim rubčeku je zasukanoga papira ostavil, vu kojim je bilo ovo napisano: »Zbog mojega testa i zbog moje punice skočil sam vu Tisu. Čendeš Floriš. Do sada su još ni naši mrtvo njegovo telo.

Sedem sto jezer korun zakartal.

Grofa Potočkia nesreća preganja pri kartah. Sad ne davna vu Beču jeden grof Potočki je strahovito vnožinu penez zakartal, danas nam pako telegrafiraju iz Varšóva, da je tam veliki glas nastal o tom, da grof Potočky Agoston iz Galicije veliki zemeljski gospon, koj takaj i vu Ruskoj zemlji ima takaj velika imanjah, koj je za jedno cesara i kamaras takodjer, vu jednoj družtvi zgubil na kartah od sedem sto jezer korun. Potočky je splatil čelu summu penez, nego zatim ga takova žalost obide, da je nakanil pri svojem stanu samoubojac postati, nego njegov inoš, koj je to opazil, mu je priprečil njegovu zlu nakanu.

Kučji griz je smrt zrokuval.

Iz Szombathelja pišeju: Vörös Jožefa iz Porna stanovnika žena, kada je hotela krave hraniti, jedna kača nju je na ruki vgrizla. Zatim se oko ruke namotala i još dva griza njoj je zrokuvala. Ovu kaču su iznenada vu plavti domom donesli iz senokoše. Kad su na senokoši travu kosili, dve kače su opazili, jednu su zatukli, a druge se njim bila nekam vu travu skrila, pri času su ovu med travom domom donesli. Sirota žena, ako prem su nju taki počeli vraćiti, ipak je drugi dan morala vnmreti. Ona kača, koju su zatukli, je tak zvana vipera bila pri času da i ova, koja je ženu zgrizla, je takaj vipera mogla biti.

Nekaj za kratek čas.

Dobrapasa.

Plebanuš (odklonivši se mužu, pak mu reče): No Miška gde ste pasli, kaj su tak krave site?

Muz: Zahvalim na pitanju, tu sam pasesel na pruju.

Dober diak.

Otec: Vu kakvim broju si vu skoli sinko?

Sin: Neznam dragi japa, jer mi za hrbtom već nigdo nesedi.

Pred ližom novoga doktora.

Diak: Deca! pozvonimo, kaj bude se ov novi doktor veselil.

Pod galgami.

— Jeli si zelite prije kaj, kak budemo vas obesili?

— Je, rad bi prije Rima videl.

Sloboda.

Gazdarica: Ja nedopustim, da bi vu moju kuhnju soldati hodili!

Kuharica: Ali gospa, vu slobodnim orsagu živimo, dakle i njihova kuhnja mora biti podvržena tomu.

Mesec ili lampaš?

(Dva pijanci vu noći ideju dimo.)

Prvi: Ti Pišta gledil samo, kaj je to mesec ili pak lampaš?

Drugi: Je, ali da ja to sam neznam. Čekaj prije popetam jeli ima odspod stupa.

Nemačas.

Gost: (vu kavaui k malomu kellneru) Hé, si još navék tak mali?

— Oh Bog moj, tuliko imam dela, da nemam čas rasti.

Opomena.

— Ti Izidor naj tak gledati srdito pred se. — —

Izidor: Zakaj nebi gledal? im smo nebi pri fotografušu.

To je drugo.

Mužkinja: Samo ga naj pitaju gospon, moj sinek je jako spameten, zna povedati, kuliko ima prstov na ruki.

Gospon: No sinek, hāt poveč mi kuliko prstov imaš.

Dečec: (4 ljet star): ... (liho je)

Mužkinja: Reči, im si doma znaš.

Dečec: Je, ali onda sam ne rukavice imel na ruki.

Ně je bila tusta.

Sudec: Vi dakle prepoznate, da ste vkrali krmljenku Čukovih, ali drugi den vu noći ste ju nazad odegnali. Sigurno vam je dušno spoznanje ně dalo mira?

Tat: Oh kaj bi dušno spoznanje! Svinja ne je bila još dosta tusta.

Pitanje.

Otec: Pitanje je još samo to, jeli vi morete zdržati jednu ženu.

Snobok: Tojest samo to je pitanje, jeli bi vi mogli zdržati jednoga zeta.

Vnogo je hotel reći.

Vanča: Hej bormeš! Gde sam ja se bil. Več sam bil i pred kraljem i njegovj ženi sam ruku kušnul. Pak sam zato je to kaj sam je (hanas).

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Gabona árak. — Clena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor. érték
Buza	Pšenica	14 52 —
Zab	Zob	11 00 —
Rozs	Hrz	11 00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	11 00 —
» » ó	» stara	00 00 —
Árpa	Ječmen	11 00 —
Fehér bab uj	Grah beli	12 00 —
Sárga » »	» žuti	09 00 —
Vegyes » »	» zrnčan	09 00 —
Lenmag	Len	21 00 —
Bükköny	Grahorka	11 00 —

Hirdetések

KI AKAR egyéves önkéntes LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előírt iskolákat nem végezték, előkészítőségekre és foglalkozásokra való tekintet nélkül megszerezhetik az **egyéves önkéntesi jogot**. Aki már sor alatt állott, elkészült. **Születési év közlendő.**

Prospektust ingyen és bérmentve küld:

== LICHTBLAU ALBERT ==

a katonai előkészítő tanf. igazgatója, Debreczenben.

Tanbizottság: eddei **DRAUGENTZ JÁNOS** ny. ezredes és németujfalusi **SIMONFFY GYULA** ny. huszár alezredes és **JÁROSSY LAJOS** ny. százados.

Felügyelő: a nm. vallás- és közoktatóügyi m. kir. miniszterium megbízásából a tank. kir. foglalkoztató.

609/1902. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíróság 1902. évi Sp. II. 209 sz. végzése következtében Dr. Hidvégi Miksa csáktornyai lakos ügyvéd által képviselt Nádasi József csáktornyai lakos javára Wittmann Lázár Vilmos u. o. lakos ellen 52 k. s. jár. erejéig 1902. jun. 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1090 koronára becsült szoba-butorok, kávéház felszerelvények és acetilén telepből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíróság 1902. V. 335/2 sz. végzése folytán 21 k. 95 f. tokekövetelés, s járulékaik erejéig Csáktornyán leendő eszközölésére

1902. évi július hó 16-ik napjának délelőtti 9 órája

hatridőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsőron alul is el fognak adatni.

Csáktornyán 1902. július 5-ik napján.

Glavina János
kir. bír. végrehajtó.

744. 1—1

3845 tkv. 902.

Visszárverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közzé teszi, hogy Zakál Henrik ügyvéd által képviselt Muraközi takarékpénztár végrehajthatónak, Kovacsits György végrehajtást szenvedő elleni 6 kor. 10 fillér tokekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróság területén levő beliczai 16 tkvi legelő illetmény 300 kor. u. o. 374 tkv. A + 556 hrsz. szántó 298 kor. u. o. 480 tkv. A I. 545/c, 360/c, 411/c, 472/c, 499/a, 546/c, 984/c, és 1025/c, hrsz. ingatlanokból végrehajtást szenvedett 1/3 részbeni jutáléka 68 kor. 20 fill. u. o. 179 tk. A I. 22 hrsz. 15 sz. ház udvar és kert a beltelekben 1680 □ öl területből a végrehajtást szenvedő jutáléka 139 kor. 27 fill. u. o. 807 tk. A I. 130/c és 294/a hrsz. ingatlanokból

végrehajtást szenvedő jutáléka 85 koronában az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra

1902. évi július hó 28-án délelőtti 10 órákor

a beliczai községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ban jelelt árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 1303 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 70. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt beszo-gáltatni.

Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Csáktornyán, 1902. jun. hó 16. 739

Bárminemű**könyvkötészeti munkát**

elvéllal és gyorsan készít

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkötészete

Csáktornyán.

Pályázati hirdetés.

Alsó-Domboru községi iskolánál üresedésben lévő

tanítói állásra

ezennel pályázat hirdettetik. Javadalma havi előleges részletekben fizetendő **évi 800 kor., faiskola kezelésért — melyet ellátalni köteles — 50 kor. és egy szobából álló lakás.** Tannyelv magyar. Horvát nyelv ismerete kívánatos. Az állás szeptember elsején elfoglalandó. Oklevéllel felszerelt folyamodványok Czimmermann Ferenc plébános iskolaszéki elnökhöz küldendők. Pályázati kérvények folyó évi július 31-ig fogadhatnak el. Választás **augusztus 3-án délelőtt 9 órákor** ejtetik meg.

Alsó-Domboru, 1902. július 9.

Szlámek József
iskolaszéki jegyző.

724 1—1

Legjobbak saját nemükben a

MAGGI

élelmiszerek.

Maggi ízesítésre
minden leves-, bouillon-, mártás-
s főzeléknek stb.
meglepően jó ízt kölcsönöz.
Néhány csöpp elegendő.
Üvegecskében 50 fillértől kezdve.

FRANCZIA LEVESEK

egy tábla ára 15 fillér
és elég 2 adag erős, könnyen
emészthető,
egészséges leveshez,
mely csupán víz hozzá-
vetelével néhány
percz alatt előállítható.
19 különféle fajtában

CONSOMÉ-TOKOK

ára 20 fillér.
1 tok elég 2 adag leg-
finomabb erőleveshez,
mely csupán forró vízzel
készítve, minden további
hozzátétel nélkül, azon-
nal előállítható.

Egy kisérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemege-kereskedésben és drogueriában kapható.

Dr. Manfred Glasgall

fogorvos Varazsdon

készít fogakat szájpaddás
nélkül, arany és aluminium
fogsorokat. Arany, porcel-
lán, ezüst, amalgam és üveg
plombákat.

Dr. Manfred Glasgall

zubar u Varazdinnu

priredjuje zube bez neb-
ne plačice zubište iz zlata i
aluminiuma, plombe iz zlata,
porcellana srebra, amalgama
i stakla.

668 14—*

Herlinger Sándor

órás és ékszerész Csáktornyán.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát, mindennemű
arany, ezüst és china-ezüst háztartási- és ékszer
ezikkekben, valódi svájczai fal- és zsebórákban,
valamint látszerészeti árukban.

Javitásokat gyorsan, pontosan

és jutányosan eszközöl.

740 2*

Hirdetmény.

Alulírottak Bottornya község-
ben levő koresma vagy kereskedői
ezélra alkalmas 3 szoba, konyha, élés-
kamara, 2 pinczéből álló háza, hoz-
zártartozó melléképületek, 200 □ öl
kert és a belsőséghez tartozó 7½ hold
legelő illetménynyel együtt **1. évi ju-
lius hó 27-én d. u. 2 órakor** Bottor-
nyán a tulajdonos házánál önkéntes
árverés útján eladatik. Egyéb fel-
tételtek a tulajdonosnál megtudhatók.

Bottornya, 1902. július 8.

KLUGER JÓZSEF.

741

Szép mellékkeresetre

kerestetik üzlet- vagy privát egyén élénk forgalmu
helyen.

Női- és gyermekdísiz, uri- és katonai
egyenruhák

vegytisztítása és festése

továbbá női egész aljak, háló-
köntösök s egyéb dolgok

plissirozása és gözvasalása

ezek felvétele és kiadását eszközölni.

Bővebbet Mayer Károly vegy-
szeti gyára Nagy-Kanizsán.

737 3 3